

Internetgebruik onder niet-westerse allochtonen

Ger Sleijnen

Niet-westerse allochtonen beschikken over iets meer internetvaardigheden dan autochtonen. Dit verschil wordt voor een groot deel verklaard doordat jongeren bij niet-westerse allochtonen zijn oververtegenwoordigd. Jongeren hebben gemiddeld een grotere internetvaardigheid dan ouderen. Ook zijn er verschillen in internetactiviteiten tussen niet-westerse allochtonen en autochtonen. Zo gebruiken niet-westerse allochtonen internet vaker om de krant te lezen, naar de tv te kijken en naar de radio te luisteren dan autochtonen. Deze gebruiken op hun beurt internet weer meer om te bankieren of te shoppen. E-mailen, online reizen boeken en software downloaden zijn bij beide groepen even populair.

1. Inleiding

Internet heeft de afgelopen 15 jaar een hoge vlucht genomen. Computers met een internetverbinding zijn tegenwoordig vrijwel overal te vinden. Internet wordt gebruikt op scholen en universiteiten, op het werk, thuis en zelfs op vakantie. Studeren, communiceren op het werk met collega's, klanten en leveranciers, contacten met de overheid (denk aan de belastingaangifte), instanties en bedrijven en het uitvoeren van financiële transacties zijn allemaal activiteiten die inmiddels via internet gaan. De vaardigheid om met internet om te gaan is daarmee bijna net zo belangrijk geworden als lezen en schrijven.

Dit artikel belicht het internetgebruik van niet-westerse allochtonen. Deze groep kampt op verschillende gebieden met achterstanden ten opzichte van autochtonen. Zo is het gemiddelde onderwijsniveau lager en daarmee samenhangend ook de arbeidsparticipatie. Ook kent deze groep een hogere werkloosheid en uitkeringsafhankelijkheid. Onderzocht is of er ook een achterstand is op het gebied van internetgebruik. Achtereenvolgens worden de toegang tot internet, de diversiteit van het gebruik, de internetvaardigheden en de internetactiviteiten tussen niet-westerse allochtonen en autochtonen vergeleken. Internetgebruik- en vaardigheden zijn sterk afhankelijk van leeftijd. Omdat de groep niet-westerse allochtonen naar verhouding veel jongeren telt, zijn de cijfers in dit artikel steeds opgesplitst voor verschillende leeftijdsgroepen. Het internetgebruik van westerse allochtonen is nauwelijks te onderscheiden van dat van autochtonen en is daarom buiten beschouwing gelaten. Voor de cijfers wordt verwezen naar de tabellenbijlage.

De gegevens over internetgebruik zijn afkomstig uit het onderzoek *ICT-gebruik bij huishoudens en personen* dat jaarlijks door het CBS uitgevoerd wordt. In dit onderzoek worden vanaf 2005 jaarlijks ca. 4,4 duizend personen van 12 tot 75 jaar uit particuliere huishoudens ondervraagd. De jaarlijkse steekproef is te klein om de herkomstgroepen verder uit te splitsen naar bijvoorbeeld leeftijd of geslacht. Daarom zijn de databestanden van de jaren 2005 t/m 2009 samengevoegd (zie ook de Technische toelichting).

Zie ook de website Digivaardig & Digibewust (www.digivaardigdigibewust.nl). Deze site is ontwikkeld als onderdeel van het programma Digivaardig & Digibewust, een initiatief van de Nederlandse overheid, het bedrijfsleven en diverse maatschappelijke instellingen. Binnen dit programma werken ze samen om zoveel mogelijk Nederlanders gebruik te kunnen laten maken van de diverse digitale toepassingen zoals mailen, een reis boeken, informatie van de overheid opzoeken, bankzaken regelen e.d. Bovendien willen zij ook de bewustwording rond het veilig gebruik van internet stimuleren.

2. Toegang tot internet

Niet-westerse allochtonen hebben vaker thuis internetverbinding dan autochtonen

In de periode 2005–2008 is het aandeel Nederlanders van 12 tot 75 jaar dat thuis de beschikking heeft over een internetverbinding gestegen van 83 procent naar 93 procent. Niet-westerse allochtonen maakten daarbij een inhaalslag. Kon in 2005 nog 80 procent van de niet-westerse allochtonen thuis internetten, iets minder dan bij autochtonen, in 2009 was dit aandeel met 96 procent zelfs iets hoger dan onder autochtonen (93 procent).

De toegang tot internet via breedband, ook wel snel internet genoemd, is in deze periode bij beide herkomstgroepen ongeveer even hard gegroeid. Het aandeel met een snelle internetverbinding lag in 2009 bij beide groepen rond de 80 procent.

Staat 1
Internetvoorzieningen bij personen van 12 tot 75 jaar

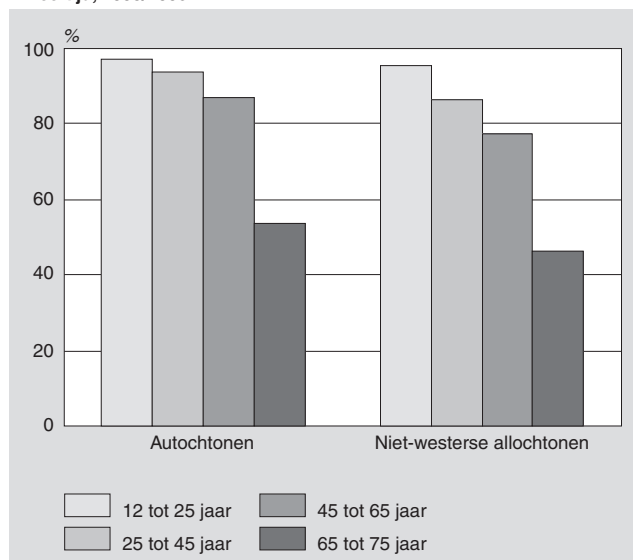
	2005	2006	2007	2008	2009
	%				
Autochtonen					
Toegang tot internet	83	85	88	91	93
breedbandinternetaansluiting	59	72	79	78	80
andere internetaansluiting	24	14	9	13	13
Niet-westerse allochtonen					
Toegang tot internet	80	80	88	90	96
breedbandinternetaansluiting	59	67	83	79	79
andere internetaansluiting	22	12	5	11	18

Relatief laag aandeel met internetvoorziening onder niet-westerse 45-plussers

Dat niet-westerse allochtonen thuis vaker over internet beschikken dan autochtonen hangt samen met hun gemiddeld lagere leeftijd. Vooral onder Turken, Marokkanen en de 'overige niet-westerse allochtonen' zijn relatief veel jongeren te vinden. Hoe jonger iemand is, hoe groter de kans dat

hij thuis een internetverbinding heeft. Dat geldt voor niet-westerse allochtonen echter in veel sterkere mate dan voor autochtonen. Van de niet-westerse jongeren van 12 tot 25 jaar kon 96 procent in 2005–2009 thuis internetten, van de 25 tot 45-jarigen 89 procent en van de 45 tot 65-jarigen 77 procent. Bij autochtonen waren deze verschillen kleiner. Het aandeel met een internetverbinding onder de 65 tot 75-jarigen lag bij niet-westerse allochtonen iets onder de helft en bij autochtonen iets er boven.

1. Toegang tot internet bij personen van 12 tot 75 jaar naar herkomst en leeftijd, 2005/2009

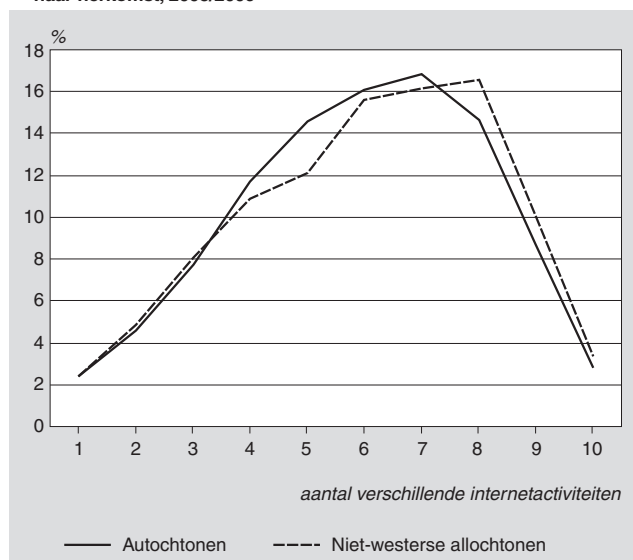

3. Internetdiversiteit en internetvaardigheden

Weinig verschil in internetdiversiteit tussen niet-westerse allochtonen en autochtonen

Bij zowel de niet-westerse allochtonen als de autochtonen hadden bijna negen op de tien personen van 12 tot 75 jaar

2. Diversiteit internetgebruik bij internetgebruikers van 12 tot 75 jaar naar herkomst, 2005/2009

in de periode 2005–2009 internet gebruikt. In hoeverre is er verschil in dit gebruik tussen niet-westerse allochtonen en autochtonen? Wanneer er wordt gekeken naar de diversiteit van de internetactiviteiten (zie kader) dan blijkt er nauwelijks onderscheid te zijn tussen de twee groepen. Onder de niet-westerse allochtone internetgebruikers is het aandeel dat 8 tot 10 verschillende activiteiten heeft verricht iets groter dan bij autochtonen. Bij 4 tot 8 activiteiten geldt het omgekeerde. Gemiddeld ondernamen niet-westers allochtone en autochtone internetters bijna 6 verschillende internetactiviteiten. Het gemiddelde aandeel bedroeg bij beide groepen ca. 11 procent.

Internetdiversiteit

Met internetdiversiteit wordt het aantal verschillende internetactiviteiten dat een persoon kan verrichten bedoeld. Het CBS onderscheidt tien soorten internetactiviteiten:

1. Communiceren, waaronder e-mailen, chatten en telefoneren;
2. Het gericht zoeken naar informatie over goederen en het gebruikmaken van diensten in de reisbranche;
3. Actualiteiten en nieuws lezen, waaronder het luisteren naar radio, televisie kijken en kranten lezen of downloaden;
4. Vermaak zoeken, waaronder spelletjes spelen, muziek luisteren of andere software downloaden; bestanden uploaden of via een website delen van foto's of films.
5. Een baan zoeken of solliciteren;
6. Financiële transacties verrichten, waaronder telebankieren;
7. Online kopen of verkopen;
8. Overheidsdiensten afnemen, waaronder het zoeken naar informatie op websites van de overheid, het downloaden en versturen van officiële documenten;
9. Eén of meer opleidingen genieten, waaronder activiteiten met betrekking tot een opleiding of cursus, zoals het zoeken naar informatie over de opleiding of cursus, het volgen van een online cursus of zelfstandig iets leren via internet;
10. Informatie zoeken over gezondheid.

Wanneer iemand bijvoorbeeld heeft aangegeven dat hij heeft gemaaid, via internet heeft gewinkeld en informatie gezocht heeft over gezondheid dan zijn dat drie verschillende activiteiten.

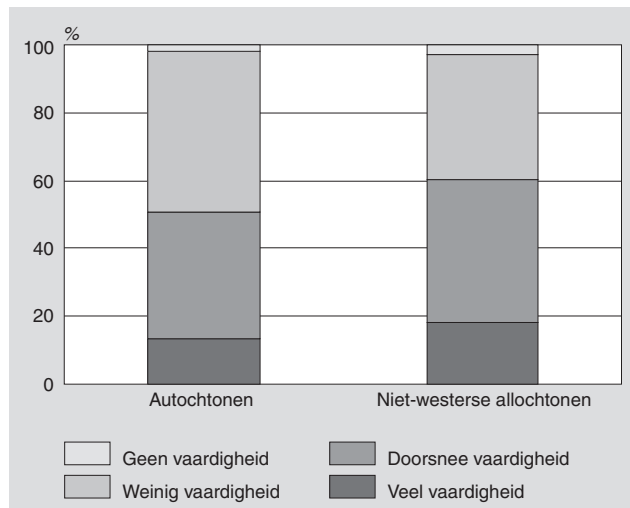
Internetvaardigheid naar leeftijd ongeveer even groot

Niet alleen de internetdiversiteit maar ook de internetvaardigheden geven een indicatie van de behendigheid waarmee met internet wordt omgegaan. Van de niet-westers allochtone internetters bleken in 2005–2009 bijna twee op de tien over veel internetvaardigheden (zie kader) te beschikken, terwijl ruim vier op de tien in de categorie 'doorsnee' vielen. Onder autochtonen waren deze percentages met respectievelijk 13 procent en 37 procent lager.

Ook bij dit onderscheid speelt de gemiddeld lagere leeftijd van de groep niet-westerse allochtonen een rol. Jongere

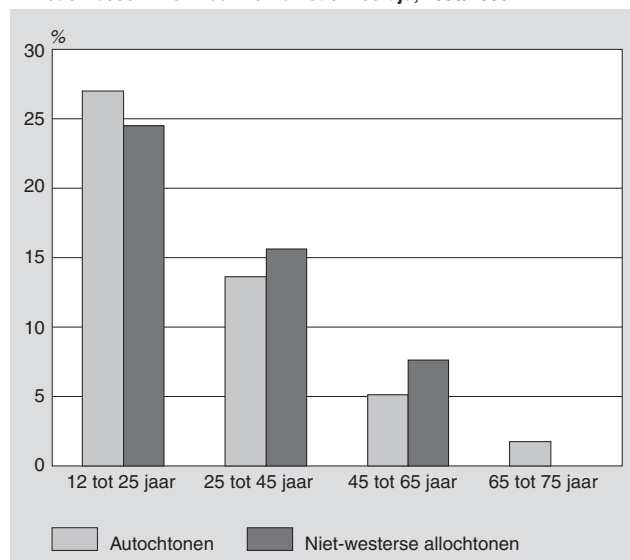
internetgebruikers scoren op het gebied van internetvaardigheden gemiddeld namelijk beter dan oudere. Toepassing van Multipiele Classificatie Analyse (zie Technische toelichting) toont aan dat als gecorrigeerd wordt voor leeftijd de verschillen tussen de herkomstgroepen grotendeels wegvallen. Hetzelfde komt ook naar voren uit figuur 4 waarin de percentages van de internetgebruikers met een hoge internetvaardigheid naar herkomst en leeftijd getoond worden.

3. Internetvaardigheden bij internetgebruikers¹⁾ van 12 tot 75 jaar, 2005/2009

¹⁾ Met internetgebruik in de drie maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek

4. Internetgebruikers van 12 tot 75 jaar die over veel internetvaardigheden beschikken naar herkomst en leeftijd, 2005/2009

4. Activiteiten en diensten op het internet

Verschillen in internetactiviteiten tussen niet-westerse en autochtone internetgebruikers

Over de periode 2005–2009 is e-mailen de meest uitgevoerde internetactiviteit. Ruim negen op de tien internetge-

Internetvaardigheid

De internetvaardigheid wordt afgeleid uit de volgende door de respondenten opgegeven internetactiviteiten:

1. Een zoekmachine gebruiken om informatie te vinden (het zogenaamd googlen)
2. Een e-mail versturen met bijgevoegde documenten
3. Berichten achterlaten op chatrooms, nieuwsgroepen of een discussieforum
4. Internet gebruiken om te telefoneren (uitgezonderd internet plus bellen)
5. Mappen delen met anderen om muziek, films en dergelijke uit te wisselen
6. Het ontwerpen van een webpagina

Vervolgens zijn de ondervraagde personen verdeeld in vier categorieën:

1. Geen vaardigheid: geen van genoemde activiteiten wordt uitgevoerd
2. Weinig vaardigheden: één of twee activiteiten zijn uitgevoerd
3. Doorsnee: drie of vier activiteiten zijn uitgevoerd
4. Veel vaardigheden: meer dan vier activiteiten zijn uitgevoerd

bruikers hebben in deze periode mails verstuurd of ontvangen. Op de tweede plaats staat het zoeken naar informatie over goederen en diensten, gevolgd door het downloaden van spelletjes, afbeeldingen of muziek. Telefoneren via internet met bijvoorbeeld Skype is de minst populaire activiteit.

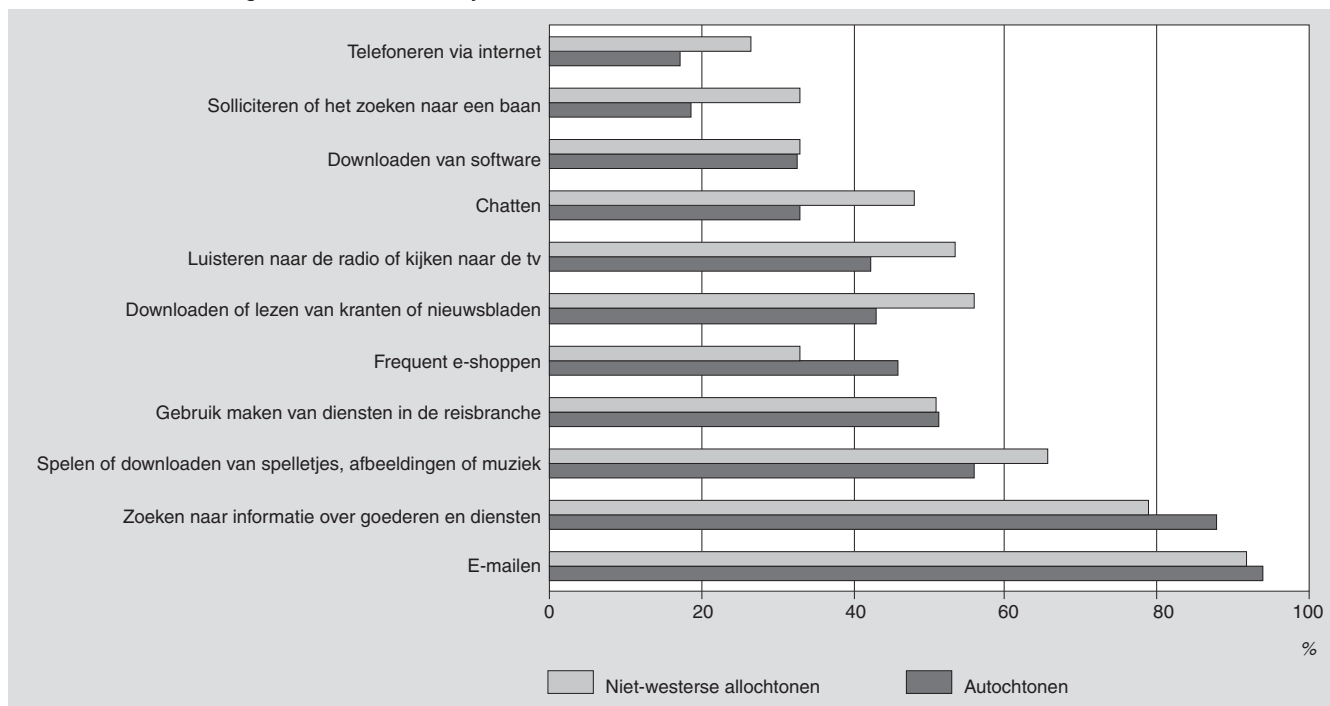
Niet-westerse allochtonen gebruiken internet vaker om de krant te lezen, naar de tv te kijken en naar de radio te luisteren dan autochtonen. Ook is bij hen het aandeel dat chat en via internet telefoneert groter. Autochtonen op hun beurt gebruiken internet weer meer om te bankieren of te shoppen. E-mailen, online reizen boeken en software downloaden zijn bij beide herkomstgroepen even populair.

Over het algemeen gebruiken mannen meer het internet dan vrouwen. Ze downloaden vooral vaker software, spelletjes, muziek en films dan vrouwen. Vrouwen maken meer online gebruik van de aangeboden diensten in de reisbranche en gebruiken bovendien internetten ze vaker om te zoeken naar een baan of om te solliciteren. In het algemeen zijn de verschillen tussen autochtone- en niet-westerse allochtone mannen klein, enige procentpunten maximaal. Dat geldt ook voor de vrouwen.

Relatief hoog online mediagebruik bij niet-westerse internetgebruikers

Van de niet-westerse allochtonen leest 56 procent online de krant, tegenover 43 procent van de autochtonen. Dit verschil doet zich bij alle onderscheiden leeftijdsgroepen voor, maar is het grootst bij de 45- tot 65-jarigen. Zowel bij niet-westerse allochtonen als bij autochtonen is het aandeel dat online de krant leest groter bij de 25- tot 65-jarigen dan bij de jongeren (15 tot 25 jaar) en ouderen (65 tot 75 jaar).

5. Activiteiten van internetgebruikers¹⁾ van 12 tot 75 jaar naar herkomst, 2005/2009

¹⁾ Met internetgebruik in de drie maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek.

Niet-westerse allochtonen maken ook veel vaker gebruik van internet om naar de radio te luisteren of naar de tv te kijken dan autochtonen (54 procent versus 42 procent). Evenals bij het online lezen van de krant is het verschil weer het grootst bij de 45- tot 65-jarigen. Het leeftijdspatroon is echter anders: het aandeel dat via internet naar de radio luistert of naar de tv kijkt is het grootst bij jongeren en neemt af met de leeftijd. Onder jongeren is ook het verschil tussen de herkomstgroepen het kleinst.

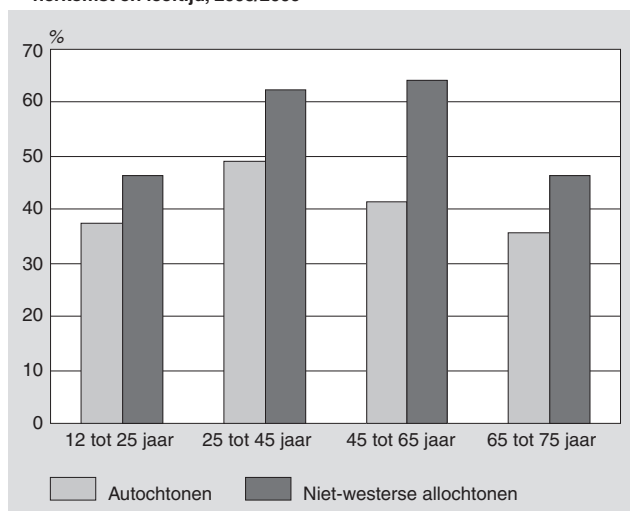
Telebankieren vooral populair bij de 25- tot 65-jarigen

Telebankieren heeft vanaf 2005 een hoge vlucht genomen.

Het aandeel Nederlanders dat online bankierde, steeg van 58 procent in 2005 tot 78 procent in 2009. Op basis van het samengevoegde bestand 2005/2009 bedroeg het gemiddelde aandeel autochtone internetgebruikers dat telebankierde ruim 71 procent. Bij niet-westerse allochtonen was dit aandeel bijna 10 procentpunten lager.

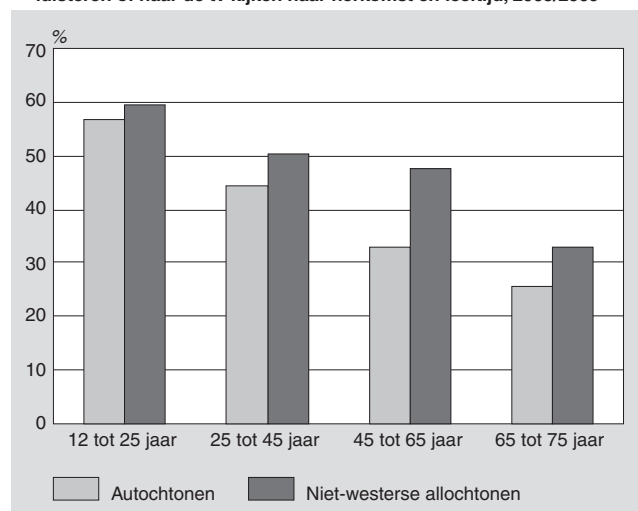
Opvallend is de overeenkomst in het leeftijdspatroon bij beide herkomstgroepen: jongeren van 12 tot 25 jaar en ouderen van 65 tot 75 jaar telebankieren veel minder dan de 25- tot 65-jarigen. In de leeftijdsgroep 45 tot 65 jaar is er nauwelijks onderscheid in het aandeel dat via internet zijn bankzaken regelt. Dit ligt bij beide groepen iets boven de 70 procent. Bij de ouderen is het verschil tussen autochto-

6. Internetgebruikers¹⁾ van 12 tot 75 jaar die online de krant lezen naar herkomst en leeftijd, 2005/2009

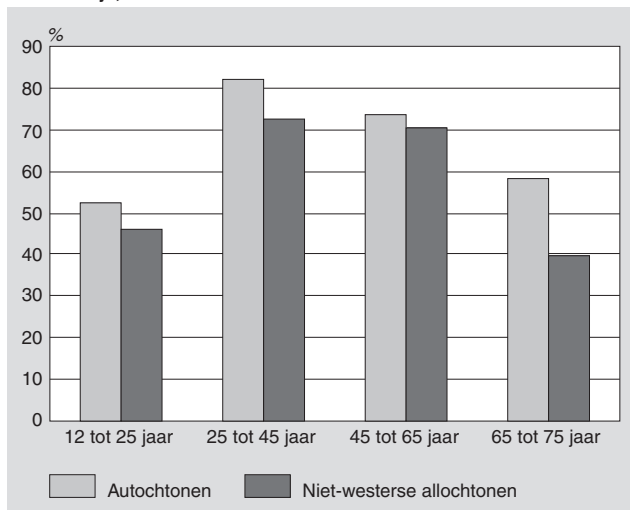
¹⁾ Met internetgebruik in de drie maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek.

7. Internetgebruikers¹⁾ van 12 tot 75 jaar die online naar de radio luisteren of naar de tv kijken naar herkomst en leeftijd, 2005/2009

¹⁾ Met internetgebruik in de drie maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek.

8. Internetgebruikers¹⁾ van 12 tot 75 jaar die telebankieren naar herkomst en leeftijd, 2005/2009

¹⁾ Met internetgebruik in de drie maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek.

nen en niet-westerse allochtonen het grootst, namelijk 18 procentpunten.

Autochtonen winkelen veel vaker online dan niet-westerse allochtonen

Naast telebankieren is ook online winkelen in 2005–2009 flink toegenomen. Over deze periode bedraagt het gemiddeld aantal e-shoppers bijna 7,5 miljoen per jaar. Bij de frequente e-shoppers is dat gemiddelde aantal iets meer dan 5 miljoen personen.

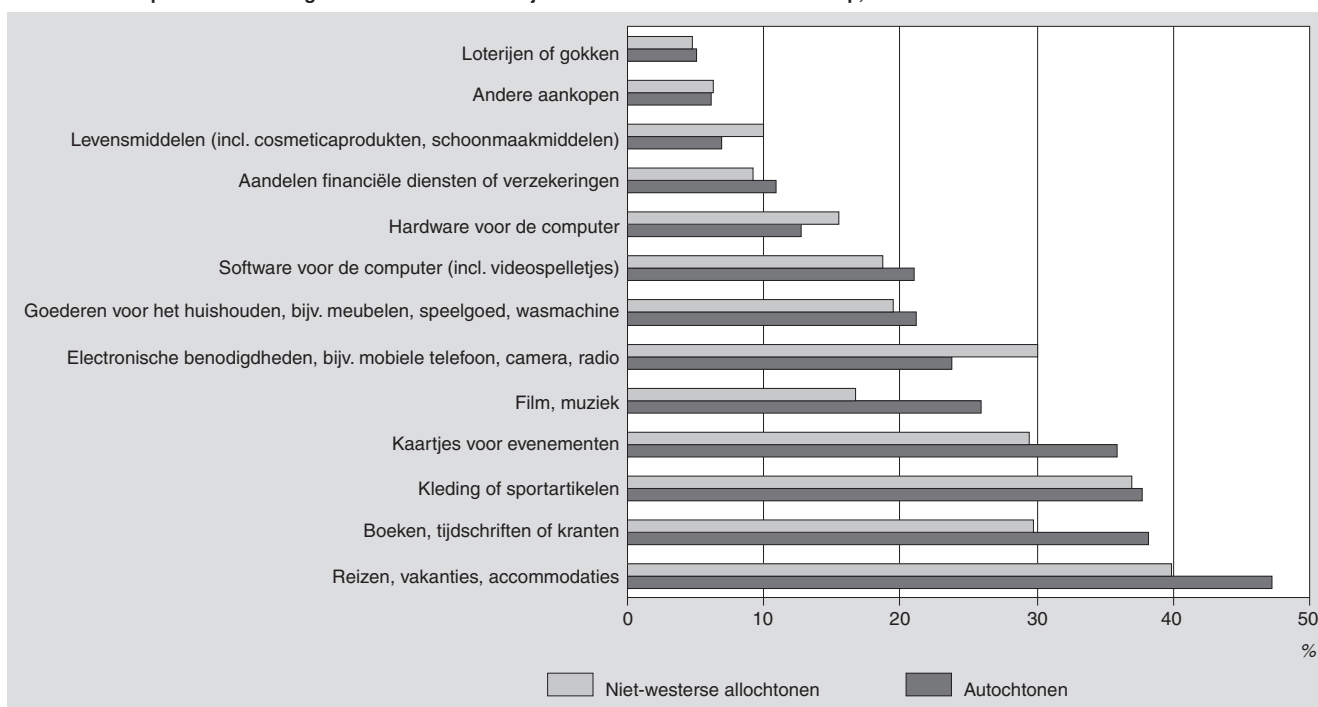
Autochtonen hebben bij het frequent e-shopperen een groter aandeel dan niet-westerse allochtonen, het verschil bedraagt 13 procentpunten. Het verschil blijkt het grootst bij de leeftijdsgroep van 25 tot 44 jaar.

Onder de frequente e-shoppers worden goederen of diensten zoals reizen en vakanties, boeken en tijdschriften, kaartjes voor evenementen en films en muziek vaker gekocht worden door autochtonen dan door niet-westerse allochtonen. De verschillen bedragen zo'n 8 procentpunten. Elektronische benodigdheden, hardware voor computers en levensmiddelen worden weer vaker aangeschaft door niet-westerse allochtonen. In het online kopen van software voor de computer, goederen voor het huishouden, aandelen en loterijen of gokken zijn er nauwelijks verschillen te constateren tussen de beide herkomstgroepen.

Drie kwart van niet-westerse e-shoppers koopt spullen uit Nederland

Van de autochtone onlineshoppers kopen zeven op de tien goederen afkomstig uit Nederland, bij twee op de tien gaat het om spullen uit andere landen van de Europese gemeenschap en bij een op de tien personen om goederen uit andere landen van de wereld. Bij de niet-westerse allochtonen kopen drie op de vier personen goederen afkomstig uit Nederland, een op de tien schaft goederen uit Europa aan en bij 15 procent betreft het goederen uit andere landen van de wereld. Opvallend is dat er nauwelijks niet-westerse allochtone vrouwen zijn die online shoppen om goederen te kopen uit andere landen van de wereld. Voor de rest zijn er niet veel verschillen tussen mannen en vrouwen bij de twee herkomstgroepen als het gaat om de herkomst van online goederen.

9. Online aankopen door internetgebruikers¹⁾ van 12 tot 75 jaar naar herkomst en soort aankoop, 2005/2009

¹⁾ Met online aankopen in de drie maanden voorafgaand aan het CBS-onderzoek.

Technische toelichting

Onderzoek ICT-gebruik bij huishoudens en personen

In 2005 is het CBS gestart met de uitvoering van het onderzoek ICT-gebruik bij huishoudens en personen. Dit onderzoek wordt op basis van een Europese verordening uitgevoerd in opdracht van Eurostat. Het voornaamste doel is het leveren van internationaal vergelijkbare gegevens op het terrein van informatie- en communicatietechnologie.

Het onderzoek wordt uitgevoerd met behulp van Computer Assisted Telephone Interviewing (CATI). Daarvoor worden jaarlijks in de maanden april en mei ca. 7 duizend respondenten benaderd. De respons varieert tussen de 65 en 70 procent waardoor van ongeveer 4,4 duizend personen in de leeftijd van 12 tot 75 jaar gegevens beschikbaar komen. De vragenlijst bestaat uit een aantal vaste thema's zoals de doelvariabelen over de toegang tot een computer en internet en het computer- en internetgebruik en de achtergrondgegevens zoals geslacht, leeftijd, opleiding, werkkring en beroep. Bij de vaste kernvragen worden, jaarlijks wisselend, extra vragen opgenomen die meer gegevens aan de betreffende doelvariabele toevoegen. Alle uitkomsten hebben betrekking op personen binnen particuliere huishoudens van 12 tot 75 jaar.

Respons en nonrespons

In 2009 bedroeg de door herweging gecorrigeerde respons voor autochtonen 87,1 procent tegen 79,6 procent van de bruto steekproef. Bij westerse allochtonen bedragen die aandelen respectievelijk 7,6 en 9,3 procent en bij de niet-westerse allochtonen 5,3 en 11,1 procent. Dat betekent dat vooral de niet-westerse allochtonen ondervertegenwoordigd zijn. Deze ondervertegenwoordiging wordt mede veroorzaakt doordat de steekproef getrokken wordt uit (veelal

vaste telefoonnummers en deze komen bij niet-westerse allochtonen minder voor dan bij de andere twee herkomstgroepen. Eerder is onderzocht of opname van de variabele herkomst in het weegprogramma de cijfers positief zou beïnvloeden. Door de grote samenhang met leeftijd bleek dat niet het geval.

Door samenvoeging van de vijf jaarbestanden is het mogelijk om de cijfers voor de herkomstgroepen verder naar achtergrondkenmerken zoals leeftijd en geslacht op te splitsen. Omdat het om een steekproefonderzoek gaat, zijn er marges op de cijfers.

Multipele Classificatie Analyse

Multipele Classificatie Analyse (MCA) is een op variantie-analyse gebaseerde techniek waarmee de samenhang of correlatie van (persoons)kenmerken met een doelvariabele wordt vastgesteld. Daardoor is het mogelijk om voor samenhang tussen achtergrondvariabelen te corrigeren. Zo is bijvoorbeeld onderzocht of bij diverse internetactiviteiten leeftijd, geslacht en herkomst samenhangen. De eta (in de diverse staten geeft de bruto correlatie vóór controle van de samenhang met andere kenmerken aan en de beta geeft de netto samenhang ná controle weer. Deze maten kunnen verschillen van 0 (geen samenhang) tot 1 (perfecte samenhang). Tot slot wordt getoetst of de gevonden correlaties statistisch significant zijn, dat wil zeggen dat met 95% betrouwbaarheid gezegd kan worden dat de gevonden correlaties niet op toeval berusten. In het genoemde voorbeeld blijkt de eta en de beta nauwelijks te verschillen van 0 en is op basis daarvan niet gecorrigeerd voor samenhang tussen de achtergrondvariabelen.

Literatuur

CBS (2009) *De digitale economie 2009*, Den Haag/Heerlen.

Tabel 1
Internetdiversiteit en internetvaardigheid personen van 12 tot 75 jaar, naar herkomst en leeftijd, 2005–2009¹⁾

	Totaal	12 tot 25 jaar	25 tot 45 jaar	45 tot 65 jaar	65 jaar tot 75 jaar
Autochtonen					
	%				
<i>Aantal internetactiviteiten per persoon</i>					
1 activiteit	3	2	2	4	9
2 activiteiten	5	6	4	6	11
3 activiteiten	9	10	6	10	11
4 activiteiten	12	14	9	13	18
5 activiteiten	15	15	14	16	15
6 activiteiten	16	16	16	16	15
7 activiteiten	16	14	18	16	11
8 activiteiten	14	11	17	12	8
9 activiteiten	8	8	10	6	2
10 activiteiten	3	3	4	1	0
<i>Internetvaardigheid</i>					
Geen vaardigheid	2	1	1	2	7
Weinig vaardigheid	47	23	45	62	72
Doorsnee vaardigheid	38	48	41	30	20
Veel vaardigheid	14	29	14	5	1
Westerse allochtonen					
<i>Aantal internetactiviteiten per persoon</i>					
1 activiteit	3	1	2	5	9
2 activiteiten	5	4	3	7	12
3 activiteiten	8	14	4	10	12
4 activiteiten	12	14	12	12	14
5 activiteiten	12	14	10	13	13
6 activiteiten	15	15	14	15	21
7 activiteiten	17	16	21	16	9
8 activiteiten	15	14	18	13	10
9 activiteiten	8	7	11	7	1
10 activiteiten	3	1	5	3	0
<i>Internetvaardigheid</i>					
Geen vaardigheid	2	0	2	3	4
Weinig vaardigheid	43	22	38	55	76
Doorsnee vaardigheid	40	50	42	37	18
Veel vaardigheid	14	28	18	5	2
Niet-westerse allochtonen					
<i>Aantal internetactiviteiten per persoon</i>					
1 activiteit	2	1	2	5	40
2 activiteiten	5	5	5	4	14
3 activiteiten	8	8	7	12	0
4 activiteiten	11	13	10	8	0
5 activiteiten	15	17	13	14	8
6 activiteiten	15	13	16	17	0
7 activiteiten	16	17	17	12	30
8 activiteiten	16	15	17	17	0
9 activiteiten	8	8	9	8	8
10 activiteiten	4	3	5	2	0
<i>Internetvaardigheid</i>					
Geen vaardigheid	3	1	4	5	40
Weinig vaardigheid	35	23	40	60	38
Doorsnee vaardigheid	41	49	38	27	22
Veel vaardigheid	21	28	19	8	0

¹⁾ Personen van 12 tot 75 jaar met internetgebruik die in de 3 maanden voorafgaand aan het onderzoek internetactiviteiten hebben uitgevoerd.

Tabel 2
Internetactiviteiten, personen van 12 tot 75 jaar, naar herkomst en leeftijd, 2005–2009 ¹⁾

	Totaal	12 tot 25 jaar	25 tot 45 jaar	45 tot 65 jaar	65 jaar tot 75 jaar
	%				
Autochtonen					
E-mailen	94	94	96	93	91
Telefoneren via internet	13	17	14	11	10
Chatten	35	72	32	16	9
Zoeken naar informatie over goederen en diensten	89	82	94	91	81
Spelen of downloaden van spelletjes, afbeeldingen of muziek	44	68	44	29	25
Gebruik maken van diensten in de reisbranche	51	36	55	58	49
Downloaden of lezen van kranten of nieuwsbladen	45	46	50	41	34
Downloaden van software	34	41	36	29	20
Luisteren naar de radio of kijken naar de TV	41	54	42	31	23
Frequent e-shoppen	47	36	58	44	24
Solliciteren of het zoeken naar een baan	22	25	28	16	5
Westerse allochtonen					
E-mailen	95	96	97	94	95
Telefoneren via internet	16	21	17	13	13
Chatten	34	76	31	20	5
Zoeken naar informatie over goederen en diensten	89	84	93	87	78
Spelen of downloaden van spelletjes, afbeeldingen of muziek	41	65	44	27	17
Gebruik maken van diensten in de reisbranche	59	44	63	63	52
Downloaden of lezen van kranten of nieuwsbladen	49	50	55	42	39
Downloaden van software	36	48	40	26	25
Luisteren naar de radio of kijken naar de TV	41	60	43	32	19
Frequent e-shoppen	48	36	57	47	29
Solliciteren of het zoeken naar een baan	25	30	30	17	10
Niet-westerse allochtonen					
E-mailen	93	96	91	91	86
Telefoneren via internet	22	26	20	15	30
Chatten	55	79	41	30	0
Zoeken naar informatie over goederen en diensten	80	78	85	71	60
Spelen of downloaden van spelletjes, afbeeldingen of muziek	52	68	43	34	30
Gebruik maken van diensten in de reisbranche	51	37	58	68	46
Downloaden of lezen van kranten of nieuwsbladen	60	56	63	62	38
Downloaden van software	38	46	35	26	22
Luisteren naar de radio of kijken naar de TV	55	61	52	49	22
Frequent e-shoppen	33	32	34	36	16
Solliciteren of het zoeken naar een baan	35	37	38	22	8

¹⁾ Personen van 12 tot 75 jaar met internetgebruik die in de 3 maanden voorafgaand aan het onderzoek internetactiviteiten hebben uitgevoerd.

Tabel 3
Online aankopen, personen van 12 tot 75 jaar, naar herkomst en leeftijd, 2005–2009 ¹⁾

	Totaal	12 tot 25 jaar	25 tot 45 jaar	45 tot 65 jaar	65 jaar tot 75 jaar
	%				
Autochtonen					
Reizen, vakanties, accommodaties	47	32	48	54	50
Boeken, tijdschriften of kranten	38	31	39	40	34
Kleding of sport artikelen	37	41	42	28	17
Kaartjes voor evenementen	36	31	38	35	25
Film, muziek	26	28	26	24	13
Elektronische benodigdheden, bijv mobiele telefoon, camera, radio, etc	23	26	23	22	24
Goederen voor het huishouden bijv. meubelen, speelgoed, wasmachine etc	21	10	25	20	15
Software voor de computer (incl. videospelletjes)	22	19	21	25	21
Hardware voor de computer	13	11	13	13	8
Aandelen, financiële diensten of verzekeringen	11	7	11	12	16
Levensmiddelen (incl. cosmetica producten, schoonmaakmiddelen)	7	6	7	7	4
Andere aankopen	6	5	6	8	5
Loterijen of gokken	5	5	4	7	3
Westerse allochtonen					
Reizen, vakanties, accommodaties	52	31	53	59	69
Boeken, tijdschriften of kranten	38	33	34	44	34
Kleding of sport artikelen	33	34	37	27	17
Kaartjes voor evenementen	36	44	36	33	26
Film, muziek	25	27	29	21	8
Elektronische benodigdheden, bijv mobiele telefoon, camera, radio, etc	26	32	27	23	6
Goederen voor het huishouden bijv. meubelen, speelgoed, wasmachine etc	22	9	27	22	12
Software voor de computer (incl. videospelletjes)	23	16	25	23	30
Hardware voor de computer	15	19	12	16	29
Aandelen, financiële diensten of verzekeringen	13	8	15	11	12
Levensmiddelen (incl. cosmetica producten, schoonmaakmiddelen)	11	13	13	9	10
Andere aankopen	3	3	3	3	7
Loterijen of gokken	6	5	5	6	8
Niet-westerse allochtonen					
Reizen, vakanties, accommodaties	41	34	47	46	.
Boeken, tijdschriften of kranten	31	24	34	42	.
Kleding of sport artikelen	37	39	36	35	.
Kaartjes voor evenementen	29	28	29	34	.
Film, muziek	17	16	20	11	.
Elektronische benodigdheden, bijv mobiele telefoon, camera, radio, etc	29	35	25	23	.
Goederen voor het huishouden bijv. meubelen, speelgoed, wasmachine etc	18	8	26	22	.
Software voor de computer (incl. videospelletjes)	19	15	21	24	.
Hardware voor de computer	15	19	13	10	.
Aandelen, financiële diensten of verzekeringen	12	8	15	12	.
Levensmiddelen (incl. cosmetica producten, schoonmaakmiddelen)	13	21	8	6	.
Andere aankopen	7	10	6	5	.
Loterijen of gokken	5	4	8	0	.

¹⁾ Internetgebruikers die in de 3 maanden voorafgaand aan het onderzoek onlineaankopen hebben gedaan.